

Den skandinaviske forsvarskomités omtale af kravene til dansk forsvars udbygning under et skandinavisk forsvarsforbund

For at de danske stridskræfter med rimelig kraft skal kunne indsættes til løsning af de foreliggende opgaver, vil betydelige forstærkninger være påkrævede.

De begrænsede personelle ressourcer samt omfanget af det nuværende tekniske apparat vil imidlertid nødvendiggøre, at der til forøgelsens fulde gennemførelse regnes en betragtelig tid.

Hæren

Der vil til hæren kræves:

- *en kvantitativ forøgelse*, så at et virkeligt territorialforsvar bliver muligt, hvilket vil kunne påregnes, når værnepligtsmassen som helhed udnyttes og hærens værnepligtige fordeles på hjemmeværn, lokalforsvar og felttropper
- *en kvalitativ forbedring*, idet de nu rådige styrkers udrustning – bortset fra en del af den til brigaden modtagne britiske – kun svarer til lokalforsvarstroppers behov, og der yderligere hersker en næsten fuldstændig mangel på våben til luft- og panserværn. Det vil i første række dreje sig om:

Opstilling af et antal »kampgrupper« – operationsduelige enheder af felttropper af alle våben, herunder let og mellemsvært artilleri, så at de i ildkraft er angriberens tilsvarende enheder jævnbyrdige. Kampgrupperne skal dels danne rygstød for lokalforsvaret, dels efter evt. fornøden koncentration gennemføre nedkæmpning af fjendtlige styrker, som lokalforsvaret ikke har kunnet få bugt med eller som er gået uden om dette.

Behovet af sådanne kampgrupper må opgøres således:

På den sjællandske øgruppe kræves 6-8 kampgrupper, hvoraf mindst 1 gruppe på Lolland-Falster.

I Jylland må have 8-10 grupper, idet disse i syd skal kunne støtte grænseforsvaret, og der i nord må være en kraftsamling med henblik på hævdelsen af det nordligste Jylland. Endvidere må grupperne overalt i Jylland kunne gribe ind mod landsætning fra sø og luft, hvor det drejer sig om mere end sådanne mindre styrker, som kan nedkæmpes af hjemmeværn og lokalforsvar.

Endelig bør der på Fyn være 2 grupper og på Bornholm ca. ½ gruppe.

Det samlede behov bliver således 18-19 kampgrupper.

Organisering af lokalforsvarsstyrker til indsættelse dels ved mere betydende objekter, dels som mobile distriktsreserver.

Videreudvikling af hjemmeværnet.

(Bilag 27 fortsat)

Opstilling af effektivt luftforsvar for de større flyvepladser og havne og ved enkelte broer.

Tilvejebringelse af visse permanente forsvarsanlæg til støtte for hærens kamp ved grænsen og i enkelte vigtigere afsnit.

Som tidligere nævnt må det anses for en væsentlig betingelse for fastheden i Danmarks forsvar, at Københavns luftforsvar udbygges.

Søværnet

Da hovedvægten for søforsvaret må lægges på imødegåelse af invasionsforetagender og forhindring af passage gennem østersøindløbene, må udbygning af de dertil egnede midler i første række tilstræbes. Dette vil nødvendiggøre forøgelse af de nuværende antal af større torpedobåde (kystjagere) til mineudlægning, af motor-torpedobåde samt af undervandsbåde. Det må synes rimeligt foreløbigt at tilstræbe tilvejebringelsen af en styrke på 6 større torpedobåde og kystjagere, mindst 24 mindre torpedobåde og motortorpedobåde og 9 undervandsbåde foruden mineskibe, ministrygere og nødvendige hjælpefartøjer m. v.

Samtidigt med opbygningen af denne styrke må disponible beholdninger, herunder især minebeholdningen, forøges, ligesom det ved udvikling af sløringsforanstaltninger o. l. må tilstræbes at tilvejebringe en vis beskyttelse for fartøjerne under ophold i baserne. Kystradaranlæg bør indrettes på egnede steder. Undersøgelser vedrørende de større torpedobådes basering inden for svensk skærgårdsområde bør fremskyndes.

Ud over tilvejebringelsen af det nævnte fartøjsmateriel bør ønskeligheden af en mindre forøgelse af antallet af eskortefartøjer, i første række til brug i området Frederikshavn-Gøteborg, tages i betragtning.

De nuværende kystværker ved København vil, forudsat at de udstyres med passende luftværnsarmering, være tjenlige til effektiv understøttelse af sundforsvaret mellem Drogden og Hveen, men til støtte for den vestlige side af mineringer mellem Stevns og Falsterbo vil et batteri på Stevns være påkrævet. Ligeledes må mineringer i Storebælt ønskes støttet af batterier ved Korsør og Nyborg. Basisforsvaret af Frederikshavn bør færdigindrettes.

Flyvevåbnet

Luftstridskræfter skønnes at burde udbygges til 15-20 eskadriller, i hovedsagen dagjagere.

Luftbevogtning og kampledelse må organiseres.

Den skandinaviske forsvarskomités sammenfattende slutningsbemærkninger

Et forsvarsforbunds præventive virkning kan generelt siges at afhænge af, hvorledes angriberen bedømmer forbundets muligheder for at gennemføre et forsvar. Efter som forberedt samarbejde øger den samlede effektivitet i krig, ville et skandinavisk forsvarsforbund, hvis medlemmer i ord har erklæret og frem for alt i handling har vist sin vilje til fælles forsvar mod angreb, kunne forventes til en vis grad at virke præventivt og udgøre en vis garanti mod særaktioner. Et forsvarsforbund kan dog ikke i sig selv antages at være tilstrækkeligt til at forebygge et isoleret eller som kup gennemført angreb. Forøvrigt henvises til, hvad der er anført side ...

De psykologiske faktorerers betydning bør også tages i betragtning. Bevidstheden om gensidig solidaritet i nød kan styrke modstandsviljen og dermed forsvaret.

Det er af afgørende betydning for Skandinaviens forsvarsmuligheder, at Danmarks og Norges forsvar hurtigt forstærkes, og at Sveriges forsvar opretholdes og moderniseres. Hertil kræves både en kraftanspændelse inden for landene selv og leverancer udefra. Selvom Sverige på visse områder og under forudsætning af større eller mindre indgreb i næringslivet kan bidrage til en forstærkning af de to landes forsvar, savner landet dog muligheder for at hjælpe med hensyn til flere vigtige arter af materiel. En betydelig del af materiellet må under alle omstændigheder komme udefra. En hurtig opbygning af et dansk og et norsk forsvar vil medføre et så stærkt behov for materiel, at den kun er mulig ved materieltilførsler på gunstige økonomiske vilkår.

Det må i det hele taget stærkt understreges, at et forsvarsforbund eller et på anden måde forberedt samarbejde mellem de tre skandinaviske lande ikke udelukker nødvendigheden af hjælp udefra. I fredstid er medvirken nødvendig ved forsvarets opbygning og modernisering. Bliver landene angrebet, er væbnet understøttelse nødvendig allerede i en indledende fase. Den tid, der kan ventes at hengå, indtil en sådan støtte af større omfang kan opnås og udnyttes, såfremt ingen forberedelser er gjort i fredstid, er vanskelig at angive nøjagtig, men må vurderes til adskillige måneder. Denne tidsfaktor må i forskellige henseender indvirke på bedømmelsen af Skandinaviens forsvarsforberedelser.

De danske og norske komitémedlemmer vil, udover hvad der tidligere er anført om et forsvarsforbunds præventive virkning, anføre følgende:

Såfremt de tre lande er forenet i et forsvarsforbund, er det mere sandsynligt, at et angreb på Skandinavien vil udløse en reaktion fra magter uden for Skandinavien. Alt efter den grad, i hvilken en angriber må regne med en aktiv reaktion fra de andre stormagter, vil dette være den vigtigste præventive faktor, idet angriberen da måtte gå ud fra, at et angreb på Skandinavien vil udløse modforholdsregler med indsættelse af vestmagternes samlede økonomiske og militære styrke.

De danske og norske komitémedlemmer finder, at en samlet bedømmelse af de forhold, som er fremdraget i det foregående, har ført til den opfattelse, at et forsvarsforbund, indgået på grundlag af de forannævnte hovedprincipper – blandt

(Bilag 28 fortsat)

hvilke der i denne forbindelse særlig peges på nødvendigheden af en genopbygning af det danske og norske forsvar – vil øge Skandinaviens muligheder for at modstå et angreb, såvel i den nuværende situation som med henblik på de i fremtiden opnåelige styrkeforhold. Endvidere vil man i Danmark og Norge, hvis et forsvarsforbund indgås straks, allerede på genopbygningens nuværende trin kunne tage hensyn til de krav, som løsningen af fællesopgaverne stiller, ligesom der i så fald må kunne regnes med en større effektivitet inden for samme økonomiske ramme.

De danske og norske komitémedlemmer ønsker endvidere, under henvisning til, hvad der tidligere er anført om nødvendigheden af materieltilførsler til opbygning af forsvaret, at tilføje:

Selv ikke når de tre landes forsvar er udbygget, vil det være stærkt nok til, at Skandinavien alene i længere tid kan afvise et væbnet angreb fra en stormagt. I en sådan situation vil militær støtte fra vestmagterne være nødvendig. En hurtig og effektiv hjælp vil kun være mulig, såfremt den er forberedt i fredstid. Nødvendigheden af tilførsler udefra af militært materiel i fred og nødvendigheden af hurtig og effektiv hjælp i tilfælde af et angreb medfører, at en aftale om forsvarsforbund må være således formet, at den ikke afskærer Skandinavien fra at få en sådan hjælp.

De svenske komitémedlemmer ønsker for deres vedkommende, udover hvad der foran er anført om et forsvarsforbunds præventive virkning, at tilføje, at mulighederne for at opnå bistand udefra i tilfælde af angreb sandsynligvis vil blive større, såfremt de tre lande var forenede i et forbund, end de ville være, hvis de ikke havde påtaget sig gensidige solidaritetsforpligtelser.

De svenske medlemmer ønsker endvidere at udtale følgende:

Sveriges og Norges afhængighed af krigsudviklingen i de respektive lande udgør et vægtigt motiv for et forsvarsforbund dem imellem. En norsk og svensk solidaritet med et militært svagt Danmark i et krigstilfælde, hvor i begyndelsen kun Danmark angribes, medfører derimod efter militært synspunkt ikke sådanne fordele, at de under alle forhold opvejer ulemperne ved, at Norge og Sverige tidligt inddrages i en krig. Dette kunne tale for et forsvarsforbund, som allerede i den nuværende situation omfattede Norge og Sverige, men – indtil Danmark havde forstærket sit forsvar – ikke Danmark. Som tidligere anført viser der sig dog ved en bedømmelse såvel af andre krigstilfælde som af forsyningsforholdene i visse situationer at være overvejende grunde mod en sådan løsning. Den er desuden næppe mulig af politiske og psykologiske årsager. Hvis et forbund indgås, bør det derfor omfatte alle tre lande.

Tidligere er anført, at et militært samarbejde mellem de tre lande ikke udelukker nødvendigheden af hjælp udefra. Indtil videre bør man formentlig gå ud fra, at de leverancer, som kræves til genopbygning af forsvaret i Danmark og Norge – såvel som til modernisering af det svenske forsvar – skulle kunne fremskaffes. Derved ville Skandinaviens forsvarsevne på en afgørende måde forbedres og et fastere grundlag for et forsvarsforbund mellem alle tre lande skabes. Såfremt dette udgangspunkt skulle vise sig urigtigt, må man overveje, om der ved et forsvarssamarbejde i fred i det mindste skulle kunne vindes nogle muligheder for samarbejde i krig. Det bør

(Bilag 28 fortsat)

tages i betragtning, at tilstedeværelsen af et forbund, som gør alvorlige anstrengelser for med egne hjælpemidler at øge modstandskraften, kan stimulere til materiel hjælp udefra. En politik, som tager sigte på en hurtig styrkelse af Skandinaviens forsvar, er under alle forhold et realistisk led i en sikkerhedspolitik med fredsbevarende formål.